

LLKS

TEISMU STATUTAI .

LLKS TEISMŲ STATUTAI

I. BENDRYBĖS

1. LLKS teisingumo organai yra:

- a/ prokuratūra /PP/,
- b/ karo lauko teismai /KLT/,
- c/ organizaciniai teismai /OT/ ir
- d/ brolių teismai /BT/.

2. Prokuratūra yra nuolatinis teisingumo organas, prižiūris, kad nebūtų toliaruojami sąjūdžiui bei tautai kenkiantieji nusikaltimai ir kad nusikaltėliai būtų atitinkamai baudžiami.

3. Karo lauko, organizaciniai ir brolių teismai sudaromi vienam kartui atitinkamo vade ar v-ko įsakymu.

4. KLT sprendžia bylas visų asmenų, nusikaltusių LLKS Baudžiamuosiuose nuostatuose /I-je dalyje/ įmatytais nusikaltimais.

5. OT sprendžia bylas sąjūdžio narių, t.y. IK-jų /prt., knd., slp., ir tlk./, nusikaltusių LLKS Baudžiamuosiuose nuostatuose /II-je dalyje/ įmatytais sunkiaisiais nusikaltimais.

6. BT sprendžia bylas sąjūdžio narių, t.y. IK-jų /prt., slp., ir tlk./, nusikaltusių LLKS Baudžiamuosiuose nuostatuose /II-je dalyje/ įmatytais lengvesniais nusikaltimais.

7. Teismų sudėtin vengti skirti asmenis, turinčius giminystės, gentystės ryšius ar šiaip labai artimus asmeniškų santykius.

8. Teismai sprendžia bylas vadovaudamiesi teisingumu, tautos tikslų supratimu ir LLKS Baudžiamaisiais nuostatais, nuosprendžius daro balsų dauguma, Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio vardu.

9. Teismai bylų sprendimo metu yra nuo niekieno nepriklausomi.

II. PROKURATŪRA

10. Prokuratūrą sudaro:

- a/ vyr. prokuroras /Vyr Vadovybėje/,
- b/ prokurorai /kiekviename stamb.org.vn-te

201

po vieną/.

11. Vyr. prokurorą skiria LLKS Tarybos Prezidiumo pirmininkas iš Prezidiumo narių tarpo.

12. Prokurorus skiria stamb. org. vn-tų vadai iš tų org. vn-tų vadovybės narių tarpo.

13. Prokurorai savo darbe srityse tiesiogiai priklauso aukštesnioje org. vn-to prokurorui bei vyr. prokurorui.

14. Prokurorai paprastai skiriami LLKD teismų kaltintojais.

15. Kaltintojais neskirti asmenų, turinčių su kaltinamuoju giminystės, gentystės ryšius ar šiaip labai artimas asmeniškų santykius.

16. Prokurorai, žiūrėdami, kad būtų vykdomas teisingumas, gali reikalauti org. vn-tų vadų atiduoti nusikaltusius stitinkamam teismui.

17. Nusikaltėlius, kurių šiuo metu negalima stitinkamai nubausti, prokuratūra registruoja, kad, Lietuvai nepriklausomybę atgavus, būtų duomenų patraukti juos teisminėn atsakomybėn.

Pastaba: LLKS teismų bausmės /išskyrus mirties bausmę/ už didesnius nusikaltimus dar neatleidžia nuo galimos teisminės atsakomybės Lietuvai nepriklausomybę atgavus.

III. KARO LAUKO TEISMAI

18. Karo lauko teismai, sudaromi vienam kar-tui TvV ar aukštesnio org. vn-to vado įsakyma iš priklausančių LK-jų.

Pastaba: Jei aplinkybės reikalauja nedelsiant veikti, KLT sudaryti gali įsakyti kiekvieno savistoviai veikenčio KD vadas.

19. KLT sudėtis: pirmininkas /vyr. arba jaun. vadas/ ir 2 nariai /bet kokių teisių LK-jai/.

20. KLT kaltintoju skiriamas bet kokių teisių LK-jai /jei imanoma, to org. vn-to prokuroras/.

Pastaba: Esant reikalui, KLT kaltintoju gali būti ir teismą sudaręs vadas.

21. KLT teisia visus pilnamečius asmenis, neatsižvelgiant į jų lytį, tautybę, pilietybę, religines pažiūras, soc. padėtį ir turimus nuopelnus Lietuvai praeityje, nusikaltusius LLKS Baudžiamuosiuose nuostatuose /I-je dalyje/ įmatytais nusikaltimais.

Pastaba: Iš Už nepilnamečius /iki 18 m./ atsakingi jų tėvai ar globėjai.

Pastaba II: Sąjūdžio bičiuliai traktuojami kaip ir visi gyventojai, ne sąjūdžio nariai.

22. KLT teisia ir LK-jus /prt., knd., slp. ir tlk./, nusikaltusius LLKS Baudžiamuosiuose nuostatuose /I-je dalyje/ įmatytais nusikaltimais, už kuriuos grėsia mirties bausmė ir kurių nusikaltimai yra aiškūs ir nereikalingi didelio tardymo.

23. KLT-se kaltinamiesiems turėti gynybą neleidžiama.

24. KLT nuosprendžiai:

a/ išteisinti,

b/ perduoti bylą OT ar BT ir

c/ nubausti.

Pastaba: b nuosprendžiai taikomi tik LK-jams.

25. KLT bausmės:

a/ išpėjimas ir

b/ mirties bausmė /sušaudant ar pakariant/.

Pastaba I: a bausmė LK-jams partizanams ne taikoma.

Pastaba II: b bausmė nusikaltusiems LK-jams taikomos ir šio statuto 36 str. d ir e pastraipose įmatytos bausmės.

26. KLT randa, kad kaltinamasis LK nusikalto tik LLKS Baudžiamųjų nuostatų II dalyje įmatytais nusikaltimais, byla perduodama spręsti OT ar BT.

27. Iš KLT nubaustųjų gali būti konfiskuojama atitinkama turto dalis /jei turi/.

28. KLT nuosprendžiai galutinai, bet jie vykdomi tik teismą sudariusiam vadui juos patvirtinti.

nus.

Pastaba: Išimtiniais atvejais, kai nuosprendį paskelbus per 1 val. neįmanoma jį patiekti patvirtinimui, nuosprendį vykdyti. Ši pastaba netaikoma nuostatėms LK-jams partizanams.

IV. Organizaciniai TEISMAI

29. Organizaciniai teismai sudaromi vienas kartai RAV ar eukātemnio org. vn-to vad. įsakymu iš priklausėnčių LK-jų.

30. OT sudėtis: pirmininkas /vyr. vad. / ir 2 nariai.

Sprendžiant vyr. vadų bylas - abu nariai vyr. vadai; jaun. vadų, eilinių, kandidatų - LK-jų /prt. slp. ir tlk. / bylose - vienas vyr. vad. ir vienas jaun. vad. ar eilinis LK/. /prt., slp. ir tlk./

31. OT kaltintojų skiriamas LK vyr. vad. /jei įmanoma to org. vn-to prokuroras/.

32. OT teisia visus LK-jus /prt., slp. ir tlk./^{knė} nusikaltusius LKS Baudžiamuosiuose nuostatuose /II-je dalyje/ įmatytais nusikaltimais, už kuriuos grėšia baudmės, didesnės nei p a š e m i n i m a s p a r e i g o s e.

33. Jei posėdžio metu paaiškėja, kad kaltinamieji nusikaltė LKS Baudžiamuosiuose nuostatuose /I-je dalyje/ įmatytais nusikaltimais, už kuriuos grėšia m i r t i e b a u s m ė, OT v i r t a Karo lauko teisma ir bylą sprendžia toliau KIT teisėmis.

Pastaba: Apie tai turi būti pažymima posėdžio protokole.

34. Jei posėdžio metu paaiškėja, kad byla priklauso spręsti BT, OT vistiek bylą baigia spręsti ir je nuosprendžiai laikomi teisėtais.

35. OT-uose kaltinamiesiems leidžiama pasirinkti gynėją.

36. OT nuosprendžiai:

- a/ išteisinti ir
- b/ nubausti.

37. OT baismės:

a/ viešas papelkinimas,

b/ perkėlimas į kitą org. vn-tą,

c/ pažeminimas pareigose,

d/ prt. laipsnių, apdovanojimų ir garbės vardo atėmimas,

e/ pašalinimas iš sąjūdžio /be teisės vėl kada sugrįžti/ ir

f/ mirties bausmė /sušaudant arba pakariant/.

Pastaba I: b bausmė LK-jams slapukams ir tal-kininkams netaikoma.

Pastaba II: c bausmė nubaustiems taikoma ir d bausmė: f bausmė nubaustiems taikomos e ir b bausmės.

38. Esant lengvinančioms aplinkybėms, teismo nubaustus ir ankėčiau panašiai nenusikaltusius LK-jus OT gali bausti l y g t i a a i. Tuo atveju nubaustajam bausmė dovanojama, jei jis per vie-nerius metus laiko panašiai nenusikalsta. Nusikaltus antrą kartą, taikoma ir pirmoji bausmė.

Pastaba: f bausmė lygtinai nebaudžiama.

39. Nusikaltėlio buvimas girtame stovyje nusi-kaltimo įvykdymo metu nelaikomas lengvinančia ap-linkybe.

40. OT nuosprendžius tvirtina teismą sudaręs vadas. Jei jis randa rimtą pagrindą gali bylą grąžinti OT perspręsti iš naujo.

41. Nuosprendžiai vykdomi tik teismą sudariusiam vadui juos patvirtinus.

42. OT nubaustajam c, b ir e pastraipose ima-tytomis bausmėmis leidžiama paduoti per teismą sudariusį vadą malonės prašymą LLKS Tarybos Prezidiumo Pirmininkui.

43. OT nubaustiems e, d, ar e pastraipose ima-tytomis bausmėmis, jei pastarieji per 48 val. nuosprendį paskelbus įteikia teismą sudariusiam vadui malonės prašymą LLKS Tarybos Pirmininkui Prezidiumo Pirmininkui, iki gaunamas atsakymas, bausmės vykdymas a t i d e d a m a s.

V. BROLIŲ TEISMAI

44. Brolių teismai sudaromi vienam kartui TVV ar aukštesnio org. vn-to vade įsakymu iš priklausančių LK-jų.

45. BT sudėtis: pirmininkas /vyr. arba jaun. vadas/ ir 3 nariai.

Sprendžiant LK- jaun. vadų bylas - pirm. vyr. vadas, nariai jaun. vadai; eilinių LK-jų /prt., slip., talk./ ir kandidatų bylose - pirm. jaun. vadas, nariai eiliniai LK-jai /prt., slip., artlk./.

46. BT kaltintoju skiriamas LK vyr. arba jaun. vadas /jei įmanoma, to org. vn-to prokuroras/.

47. BT teisia LK jaun. vadas, eilinius LK-jus prt., slip., ir tlk. / ir kandidatus, nusikaltusius LLKS Baudžiamosiuose nuostatuose /II-je dalyje/ numatytais nusikaltimais, už kuriuos grėsia bausmės, nedidesnės, kaip pažeminimas pareigose.

48. BT kaltinamiesiems leidžiama pasirinkti gynėją.

49. BT nuosprendžiai:

- a/ išteisinti,
- b/ perduoti bylą OT ir
- c/ nubausti.

50. BT bausmės:

- a/ viešas papėikimas,
- b/ perkėlimas į kitą org. vn-tą,
- c/ pažeminimas pareigose.

Pastaba: b bausmė LK-jams slispukams ir talkininkams netaikoma.

51. Esant lengviauosioms aplinkybėms, teismo nebaustus ir ankėšiau panašiai nenusikaltusius LK-jus BT gali bausti lygtinais. Tuo atveju nutelstajam bausmė dovanojama, jei jis per vienerius metus laiko panašiai nenusikals. Nusikaltus antrą kartą, taikoma ir pirmoji bausmė.

Pastaba: 36 str.

52. Jei BT randa, kad už padarytus nusikaltimus grėsia didesnė bausmė, nei pažeminimas pareigose, byla perduodama OT.

53. BT nusprendžius tvirtina teisną sudaręs vadą. Jei jis randa rimtą pagrindą, gali gražinti bylą BT perspręsti iš naujo.

54. Nuosprendžiai vykdomi teisną sudariusiam vadui juos patvirtinus.

55. BT nusustiems b ar c bausmėmis leidžiama skųstis vienu laipsniu už teisną sudariusį vadą aukštesniam v-đui, kuris randa rimtą pagrindą, gali gražinti bylą BT perspręsti iš naujo.

56. Skunde padavimas bausmės vykdymo nesukeiko.

VI. LIKS BAUDŽIAMIEJI NUOSTATAI

57. Kiekvienas asmuo, Lietuvos ar svetimos valstybės pilietis, savo veiksmais daręs ypatingą žalą lietuvių tautai bei Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžiui yra atitinkamo kėms teisną baudžiamas.

I. dalis

a/ Bausmės už nusikaltimus tautai ir sąjūdžiui

58. Kas nusikalto šnipinėjęs s-đžio veiklą ir surinktas žinias teikęs /tiesioginiai ar netiesioginei/ okupacinės valdžios organams, tas baudžiamas mirties bausme.

59. Kas nusikalto dirbdamas prieš tautai ir sąjūdžiui ir sąmoningai kenkęs tautai ir sąjūdžiui, tas baudžiamas mirties bausme.

60. Kas nusikalto išduodamas /tiesioginiai ar netiesioginei/ jam patikėtas ar atitiktinai sužinotes s-đžio paslaptis, tas baudžiamas mirties bausme.

61. Kas nusikalto, kad ir kankinamas, išdavęs priešui paslaptį, tas baudžiamas mirties bausme.

62. Kas nusikalto pražudęs ar pasikesinęs pra-

žudyti bent vieną s-žio narį, tas baudžiamas **m i r t i e s** bausme.

Pastaba: LK-jams partizanams šiuo atveju atitinkamai taikomi 78, 91, 92 ar 125 str.str.

63. Kas nusikalto įskundinėjęs gyventojus okupaciniams valdžios organams, kai dėl jo įskundimų ne mažiau kaip du gyventojai buvo ar yra kaltinami, ištremti ar staidure nelegalioje padėtyje, tas baudžiamas **m i r t i e s** bausme.

64. Kas nusikalto paneudojęs jėgą prieš einanti pareigas s-žio narį arba grėsinęs jam ginklu ar mirtimi, tas baudžiamas **m i r t i e s** bausme.

Pastaba: LK-jams partizanams šiuo atveju taikomi 91 ar 92 str.str.

65. Okupacinės valdžios pareigūnas, žiauriai vykdamas okupacinės valdžios priemonės, nukreiptas prieš vietos gyventojus, baudžiamas **m i r t i e s** bausme.

66. Kas nusikalto aktyviai remęs okupacinės valdžios pastanges, nukreiptas prieš mūsų tautą bei sąjūdį, tas baudžiamas **m i r t i e s** bausme.

67. Kas nusikalto pasisavinęs sąjūdžio org. turtais /ypač ginklavimo, spaudos dauginimo ir šiaisip didesnius vertybes/, tas baudžiamas **m i r t i e s** bausme.

Pastaba: LK-jams partizanams šiuo atveju taikomi 125 ar 126 str.str.

68. Kas naudodamasis padėtimi, sąmoningai sėmęs išrauti iš lietuvių širdies tautinę sąmonę ir įskiepyti jam nutautinimo dvasią, tas baudžiamas **m i r t i e s** bausme.

69. Kas nusikalto nelegingai skundęs s-žio nariams kitus gyventojus su tikslu juos pražudyti, tas vieną kartą išpėjamas.

70. Kas nusikalto kitokiais būdais, lengviau ar nesąmoningai kenkęs tautai bei s-žiui, tas vieną kartą išpėjamas.

b/ Bausmēs uz kriminalinius nusikaltimus

71. Kas nusikalto iēprievartaves meteri, tas baudāiamsa m i r t i e s bausme.

72. Kas nusikalto sējūdzīui nepriešiško āse asmens žmogūdyste, tas baudāiamsa m i r t i e s bausme.

73. Kas nusikalto su ginklu ar be jo, pavie - niai ar gaujoj darēs apyplēšimus, tas baudāiamsa m i r t i e s bausme.

Pastaba I : Jei plēšikuja nepilnametis, tai jis jei turi ginkla, nuginkluojamas ir perduodamas globoti jo artimiesiems. Jei jis toliu plēšikuja, baudāia - mas m i r t i e s bausme, o jo glo - bėjai ispėjami.

Pastaba II: LK-jams partizanams taikomas 124 str.

74. Kas nusikalto telkininkaves nusikalstant pagal 71 - 73 str.str., tas viena kartā i s p ē - j a m a s.

75. Kas nusikalto stambia vagyste /prieš s - džiui nepriešiškus asmenis/, tas viena kartā i s p ē j a m a s.

76. Kas nusikalto kitais sunkiais nusikalti - misis kriminaliniais nusikaltimais, nukreiptais prieš s-džiui priklausančius ar jam nepriklausan - čius asmenis, tas baudāiamsa m i r t i e s baus - me.

Lengvināčioms aplinkybems - viena kartā i s p ē j a m a s.

Pastaba: Nusikaltēlio buvimas girtame stevyje nusikaltimo ivykdymo metu nelaikomas lengvināčia aplinkybe.

77. Kas nusikalto kriminaliniais nusikaltimais, kurie tiesiogiai tautai bei s-džiui nekankia, tas šuo metu KLT gali būti neatiguodams, tačiam LLKS Pr paliekama teisē jā traukti atsakomybēn Lietu - vai nepriklausomybē atgavus.

Pastaba: LK-jams partizanams šis straipenis netaikomas.

c/ Bausmės už kitokius nusikaltimus

78. Kas nusikalto šiu nuosteta 58-58 ir 71-73 str.str. įmatytais nusikaltimais, bet tai padarė nesamoningai, nesuprasdamas savo veiksmų kenksmingumo ir yra vilties, kad išpėtas daugiau nebusikals, vieną kartą i s p ė j a m a s.

Pastaba: Šis str.LK-jams partizanams netaikomas.

79. Jei i s p ė t i c j i nepasitaiko, baudžiamas m i r t i e s bausme.

80. Kas nusikalto šiuose baudžiamuosiuose nuostetaose įmatytais nusikaltimais, bet jau nuo paskutinio nusikaltimo yra praėję ne mažiau kaip v i e n e r i metai, tas gaus pagel šiuos nuostatus d e b e u d ž i a m a s, bet /už didesniuosis nusikaltimus jis nestie - diamas nuo atsakomybės, Lietuvai nepriklausomybę atgavus.

Pastaba: LK-jams partizanams šis str. netaikomas.

II. dalis

a/ Bausmės už LK-ju nusikaltimus

81. Kas nusikalto bendravęs su priešu be suk - tesnės vadovybės žinios, tas baudžiamas iki paže - minimo pareigose .

Pastaba I: LK-jams slapukams ir talkininkams šis str. netaikomas.

Pastaba II: Jei nusikaltes bendravo su prie - šu tikslu pakenkti kitiems LK - jams, jam 58 ar 59 str.str.

82. Kas nusikalto iškelbėjęs paslaptį jos ne - turintiems žinoti asmenims, tas baudžiamas, atsi - žvelgiant į pasekmes, iki p a ž e m i n i m o p a r e i g o s e.

83. Kas nusikalto savevališkai pasitraukęs iš s-džio bei registruojamas pas priešą, tas bau - diamas m i r t i e s bausme.

84. Kas nusikalta turėdamas pilną sąmonę ir veikimo laisvę, gyvas pasidavęs priešui, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki m i r t i e s bausmės.

Pastaba: Šis str. IK-jams slapukams ir tal-kininkams netaikomas.

85. Kas nusikalta be įsakymo pasišalinęs iš dalinio pavojaus ar kautynių metu, tas baudžiamas iki m i r t i e s bausmės.

86. Kas nusikalta savavališkai pasišalinęs iš dalinio ar pareigų, ar perėjęs be savo viršininko žinios į kitą dalinį, tas baudžiamas iki pažeminimo pareigose.

87. Kas nusikalta skleidęs gandus, drumstęs drumstęs dalinio nuotaiką ir kiršinęs kovotojus tarpusavyje bei prieš vadovybę, tas baudžiamas, atsižvelgiant į pasekmes, iki m i r t i e s bausmės.

88. Kas nusikalta pavojaus ar kautynių metu nevykdamas vado įsakymą, tas baudžiamas m i r t i e s bausme.

89. Kas nusikalta nevykdamas įsakymų ar uždavinių, neėjęs skirtų pareigų ir, splamai, epsi-leidęs veikloje, tas baudžiamas, atsižvelgiant į priežastis bei pasekmes, iki m i r t i e s bausmės.

90. Kas nusikalta nevykdamas drausmės pabaudų, tas baudžiamas, atsižvelgiant į kaltės dydį, iki pašalinimo iš s-džio.

91. Kas nusikalta panaudojęs jėgą ar ginklą prieš tarnybines pareigas einantį v-ką /kaip pav. prieš sergybinį, būdetoją ar pn.pareigūną/, tas baudžiamas m i r t i e s bausme.

92. Kas nusikalta grąsinęs tarnybines parei-gas einantį v-ką, tas baudžiamas iki p a š e d i n i m o ~~pxmxxxixgxxxvxx~~ iš s-džio

93. Kas nusikalta įžeidęs tarnybines parei-gas einantį v-ką, tas baudžiamas iki p a ž e m i n i m o p a r e i g o s e.

94. Kas nusikalta eidamas sergybinio, būdeto-jo ar pn.pareigas, miegojęs, girtavęs ar savava-

liškai iš tų pareigų pasitraukęs, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes iki mirties bausmės.

95. Kas nusikalto pakartotinai neatydžiai ėjęs sargybinio, budėtojo ar pan. pareigas, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki pašalinimo iš s-džio.

96. Kas nusikalto turėdamas galimybę, bet neperspėjęs ar nepadėjęs pavojaus ištiktiems draugams, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki atžymėjimo atėmimo.

97. Kas nusikalto palikęs pavojui sužeistą draugą, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki atžymėjimo atėmimo.

Pastaba: Šis str. netaikomas tuo atveju, jei sužeistojo, vykstant kautynėms, išgelbėti neįmanoma.

98. Kas nusikalto daręs svetimame rajone operacijas be to rajono dalinio vado sutikimo, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki mirties bausmės.

99. Kas nusikalto daręs operacijas prie pat /iki 4 km./ kaimyninio dalinio ribos ir apie tai nepranešęs kaimyninio dalinio vadui, ar neįsitikinęs, kad pranešimas gautas, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes iki atžymėjimo atėmimo.

100. Kas nusikalto sąmoningai nukreipęs prieš dėmesį į kaimyninio KD rajoną, tas baudžiamas, atsižvelgiant į pasekmes, iki pašalinimo iš s-džio.

101. Kas be teikalo, sąmoningai iššaukė prieš reakciją, sudarydamas pavojų LK-jams bei gyventojams, tas baudžiamas, atsižvelgiant į pasekmes, iki pašalinimo iš s-džio.

102. Kas nusikalto laikęsis svetimame rajone ir apie tai nepranešęs ar nedaręs pastangų pranešti to rajono KD vadui, tas baudžiamas iki pažeminimo pareigose.

Pastaba: Šis str. netaikomas LK-jams slapukams ir talkininkams.

103. Kas nusikalto rekvizavęs ūkines gėrybes svetiname rajone be to rajono KD vado žinios, tas baudžiamas iki pažeminimo pareigose.

Pastaba: Šis str. netaikomas, jei KD iš po kautynių yra priverstas persimesti į svetimą rajoną ir ten, iki susirišant su to rajono KD vada, apsirūpinti maistu ir pan.

104. Kas nusikalto be reikalo judėjęs ar demonstravęs svetiname rajone, tas baudžiamas iki pažeminimo pareigose.

Pastaba: LK-jams slispukams ir talkininkams šis str. netaikomas.

105. Kas nusikalto neatsargiu elgesiu, galinčiu iššaukti prieš reakciją ir tuo sudaryti pavojų LK-jams bei gyventojams, tas baudžiamas iki pažeminimo pareigose.

106. Kas nusikalto pakartotiniu neatsargiu elgesiu su ginklu, tas baudžiamas, atsižvelgiant į pasekmes, iki pašalinimo iš s-džio.

107. Kas nusikalto per neapsižiūrėjimą bei apsileidimą pražūdes didesnės vertės org. turta, tas baudžiamas iki pažeminimo pareigose.

108. Kas nusikalto iš bailumo ar apsileidimo palikęs priešui ginklą, tas baudžiamas iki atžymėjimų atėmimo.

109. Kas nusikalto melagingais skundais prieš v-kus, LK-jus bei šiaip gyventojus, tas baudžiamas, atsižvelgiant į pasekmes, iki pašalinimo iš s-džio.

110. Kas nusikalto teikęs melagingas veiklos žinias, tas baudžiamas iki atžymėjimų atėmimo.

111. Kas nusikalto, eidamas pareigas ar vykdydamas uždavinius, naudojęs s-džio varda bei garbę žeminančias priemones /spatingas žiaurumas, nepadorios daunos ir pan./, tas baudžiamas iki pašalinimo iš s-džio.

112. Kas nusikalta vertęs gyventojus duoti degtinės bei kitų svaigalų ar, viešai girtuok liudamas pažeidęs s-džio garbę, tas baudžiamas iki pašalinimo iš s-džio.

113. Kas nusikalta žiauriu elgesiu prieš s-džiui nepriešiškus gyventojus, tas baudžiamas ikiiki atžymėjimų atėmimo.

114. Kas nusikalta kitokiais būdais, lengviau ar nesamoningai, kenkęs tautai bei s-džiui, tas baudžiamas, atsižvelgiant į pasekmes, iki pažėminimo pareigoje.

b/ Bausmės už vadų /v.ąn/ nusikaltimus

115. Kas nusikalta pavojaus ar kautynių metu palikęs priklausanti dalinį, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki mirtis bausmės.

116. Kas nusikalta nesiėmęs žygyje, poste - visujent ir operacijose reikiamų atsargumo priemonių, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki mirties bausmės.

117. Kas nusikalta be reikalo statęs jam priklausančius LK-jus į pavojų, tas baudžiamas, atsižvelgiant į pasekmes, iki mirties bausmės.

Pastaba: Tuo atveju, je i LK-jai eina, kad ir į nereikalingą pavojų, savanoriškai dalinio vadui neverčiant, šis str.net teikomas.

118. Kas nusikalta nesiėmęs reikiamų priemonių priklausančio org. va-to drausmei bei tverkei atstatyti, bei pakrikimui /ypač pavojaus bei kautynių metu/ pašalinti, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki mirties bausmės.

119. Kas nusikalta toleravęs ar net skatinęs savo valdinių besaikį, girtavimą ar kitokią blogą elgesį, kai tuo sudaromas pavojus saugumui ir pažeidžiama s-džio garbė, tas baudžiamas iki pašalinimo iš s-džio.

120. Kas piktnaudoja savo tarnybinę padėti, priskirdamas sau valdinių nuopelnus, neteisinti paskirstydamas ūkines gerybes, žiūrėdamas savo asmeninės naudos, o ne s-džio bei org. vnto gerovės ir pan., tas baudžiamas iki atžymėjimų atėmimo.

121. Kas nusikalto toleravęs ar slėpęs nuo vadovybės savo valdinių nusikaltimus, tas baudžiamas kaip nusikaltėlio bendrininkas t.y. vienu laipsniu žemesne bausme už nusikaltėlių.

Pastaba: Firmiešiai už valdinių veiksmus atsakingas atskirai veikiančio org. vnto vadas. Jeigu iš eilės sukėstas v-kas irgi toleruoja to atskirai veikiančio org. vnto nariu nusikaltimus, tai jis baudžiamas dvim laipsniais žemesne bausme ir t.t.

c/ Bausmės už kriminalinius LK-ju nusikaltimus, neįmatytus LKS Baudžiamųjų nuostatų I-je dalyje.

122. Kas nusikalto netyčiais/padares/įvykdes žmogžudystę, sunkiai sužalojęs s-džiui priklausantį ar jam nepriešiąką asmenį ar tuo tikslu panaudojęs ginklą /kad ir be pasekmių/, tas baudžiamas iki atžymėjimų atėmimo.

123. Kas nusikalto lengvai sužalojęs ar gražsines ginkliais ar mirtimi s-džiui priklausančiam ar jam nepriešiąkam asmeniui, tas baudžiamas iki pasėlinimo iš s-džio.

124. Kas nusikalto įvykdes epiplošimą, tas baudžiamas mirties bausme.

125. Kas nusikalto pavogęs ar slapte pakeltes draugai ginklą ar jo dalį, šovinius ar pan., tas baudžiamas, atsizvelgiant į pasekmes, iki mirties bausmės.

126. Kas nusikalto įvykdes vagystę /išskyrus 125 str. įmatytą atvejį/, tas baudžiamas, atsizvelgiant į pavogto objekto vertę, iki atžymėjimų atėmimo.

127. Kas nusikalto įvykdęs kriminalinį nusikaltimą neįmatytą 122-126 str. str., tas bausdžiamas, atsižvelgiant į nusikaltimo dydį, iki penkerių metų s-džio.

128. Kas nusikalto padėjęs įvykdyti kriminalinį nusikaltimą, tas bausdžiamas už nusikaltėlių vienu laipsniu žemesne bausme.

129. Už pasikesinimą padaryti kriminalinį nusikaltimą, bausdžiama vienu laipsniu žemesne bausme, negu už kriminalinio nusikaltimo įvykdymą.

130. Kas nusikalto davęs teisme melagingą parodymą, tas bausdžiamas kaip nusikaltėlio bendrininkas, t.y. vienu laipsniu žemesne bausme už nusikaltėlių.

d/ Bausmės už kitokius nusikaltimus

131. Kas, LLKS teismo bausmas, pakartotinai taip pat ir paasėsi nusikalto, tas bausdžiamas vienu laipsniu aukštesne bausme.

132. Jokių organizacinių pareigų neturintieji LK-jai pažeminama pareigose nebbaudžiamai.

133. LLKS atžymėjimų neturintieji LK-jai atžymėjimų atėmimu nebbaudžiamai.

Prt. eilini atžymėjimų atėmimu baudžiami, pažeminant juos į prt. kandidatus.

134. Pešalinimas iš s-džio LK-jams partizanams taikytina tik išimtiniais atvejais.

135. Jei LK-jai pagal LLKS Baudžiamuosius nuostatus dėl 132 ir 133 str. str. įvardintų priešečių atitinkamos bausmės nepritaikomos, tai jie bausdžiami vienu laipsniu žemesne arba vienu laipsniu aukštesne bausme.

1

VII. LLKS TEISMŲ PROCEDŪROS TAISYKLĖS

136. Gavęs žinią apie nusikaltimą, turintis

teisę teisną sudaryti vadą /jei dar neuatlenka duomenų teismai sudaryti/ įsako pravesti arba pats praveda kvotą. Apklausiami liudininkai, nukentėjusieji /jei tokių yra/ ir iškvočiamas kaltinamasis.

Kvotos duomenys užprotokoluojami.

Pastaba: Je i apie nusikaltimą sužino LK-jai ar kiti, neturi teisės teisną sudaryti pareigūnai, tuoju turimus duomenis perduoda savo tiesioginiam v-kui.

137. Remdamasis gautomis bei kvotos duomenimis, turis teisę teisną sudaryti vadą nustato nusikaltimo rūšį, įsako kaltinamąjį suimti /jei grėšia mirties bausmė/ ir sudaro atitinkamą teisną. Paskirtam kaltintojui perduodami gautieji bei kvotos duomenys.

Pastaba: Esant nusikaltimų sudėčiai, t.y. ke-
liems įvairaus pobūdžio nusikaltimams, teismas sudaromas atsižvelgiant į didžiausią nusikaltimą, už kurį grėšia sunkiausia bausmė.

138. Jei vadą neranda reikalo teisną sudaryti, gautus bei kvotos duomenis perduoda Pr ir apie tai painformuoja duomenis suteikusiuosius.

139. Pagal turimus duomenis kaltintojas paruošia kaltinamąją išvadą, kurią paskelbia teismo posėdžio metu.

140. Iš teismo posėdį iškviečiami liudininkai ir nukentėjusieji /jei tokių yra ir jei jiems įmanoma teismo posėdyje dalyvauti.

141. Liudininkai, jei kaltinamajam grėšia bausmė didesnė, kaip pažeminimas pareigose, prisaikdinami arba duoda iškilmingus pasižadėjimus.

Pastaba: Žiūr. priedėlis III.

142. Paskelbus kaltinamąją išvadą, liudininkams negirdint, apklausiami nukentėjusieji /jei tokių yra/ ir kaltinamasis/

143. Apklausus kaltinamąjį po vieną apklausiami liudininkai. Apklausiant liudininkus statyti klausimas turi teisę ir kaltinamasis bei jo gynėjas /jei yra/.

144.

144. Apklausus visus bylos dalyvius, kaltinamajam bei jo gynėjui leidžiama tarti paskutinį žodį.

145. Išnagrinėjus bylą, teismas atskirame pa siterime dero motyvuotą nuosprendį.

Pastaba: Pašaliniam, taip pat kaltintojui ir teisma sudariusiam vadui, darant nuosprendį dalyvauti draudžiama.

146. Teismo posėdis užprotokoluojamas ir nuosprendis paskelbiamas visiems bylos dalyviams.

Pastaba: KLT-uose, aplinkybėms neleidžiant net ir nuosprendžio užprotokuluoti, motyvuotas nuosprendis perduodamas atitinkamam vadui žodžiu, o bylos formalumai raštu sutvarkomi kai tik tai tai leidžia aplinkybės.

147. Išspręsta byla perduodama Pr, kuris ją pa deda į archyvą, motyvuoto nuosprendžio nuorašas - teisma sudariusiam vadui.

148. Apie teismų nuosprendžių, kuriais nubausta mirties bausme, įvykdymą, skelbiama įsakymose tu stamb.org. vn-tų, prie kurių tie teismai buvo sudaryti.

VIII. BAIGIAMIEJI NUOSTATAI

149. Šis LIKS TEISMŲ STATUTAS galioja nuo jo paskelbimo dienos iki bus atgauta Lietuvos nepriklausomybė.

150. Nėbegalioja ankščiau paskelbtieji karo meto, teismų bei baudžiamieji nuostatai, kurių kurių liečiamieji klausimai išspręsti šiame statute.

151. Ši statute privalo žinoti ir juo vadovautis visi stamb.org. vn-tų vdv-bės, o LIKS Baudžiamuosius nuostatus /I ir II dalis/ - visi IK-jai.

152. LIKS Baudžiamųjų nuostatų I-ji dalis skelbiama viešai visų gyventojų žiniui.

153. Šis statute LIKS Tarybos Prezidiumo gali būti keičiamas ir papildomas.

- P r i e d é l i a i:** I kvotos pavyzdys,
II Kaltinamosios išvados
pavyzdys,
III Priesaikos ir iškil -
mingo pasižadėjimo
tekstai,
IV teismo posėdžio pro -
tokolo ir motyvuoto
nuosprendžio pavyzdys.

P r i e d é l i s I

P a v i z d y s

K V O T A Nr.....

Aš DUSV Linas, KV Granito įsakymu, š.m. ba -
landžio mėn. 27 d. kvočiau DU-LUK prt. J a u -
n u t i, kaltinamą užmigimu sargyboje.

Kvočiamasis parodė:

- Esu LUK prt. Jaunutis, 24 m. amžiaus, parti -
zenauju 3 metai, prisiekęs, teismo nebaustas /jei
baustas už ką, kokio teismo, kada ir kokia baus -
me/.

Dėl kaltinimo ,kad užmigau sargyboje, turiu
pareikšti ... ..

Kvotą skaičiau /man perskaityta/ ir mano pa -
rodymas atitinka.

Kvočiamojo parašas

Kvočiau: Linas
DUSV

Pastaba: Jei apklausia mas legalus cemo, tai
už jį pasirašo kvočiant dalyvavęs
prt.

Priedėlis II

Pavyzdys

Kaltinamoji išvada

Aš DUCskV. Pušis, KV Granito įsakymu paskirtas kaltintoju Jaunučio byloje, pagal LUKV pranešimą ir kvotos duomenis nustatėiu:

1. Š.m. balandžio mėn. 1 d. suksti rytą LUK p
prt. Jaunutis eidamas sergybę užmigo ... ..

2. Jaunučio užmigimas pastatė į pavojų 10 LUK
prt. gyvybę, tuo nusikaltėdamas ... ..

Jaunutis, remiantis LKS Teismų statuto 24
str. baustine mirties bausme.

1950.05.02.

Pušis
OT kaltintojas

Priedėlis III

Liudininko priesaikos tekstas

„Aš,....., prisiekiu visagalio Dievo ekvivaldoje, kad visa, kas man šioje byloje žinoma, pasakysiu nieko neslėpdamas ir neiškreipdamas.

Žinau, kad už melagingą paliudijimą būsiu baudžiamas, kaip nusikaltėlio bendrininkas.

Liudininko iškilmingo pasižadėjimo tekstas

„Aš,....., iškilmingai pasižadu, kad visa, kas man šioje byloje žinoma, pasakysiu nieko neslėpdamas ir neiškreipdamas.

Žinau, kad už melagingą liudijimą būsiu baudžiamas kaip nusikaltėlio bendrininkas.“

P r i e d ė l i s I V

P a v i z d y s

**OT, sudaryta prie DU, KV Granito įsakymu
1950 m. gegužės mėn. 1 d.**

P o s ė d ė i o p r o t o k o l a s

Teismui pirmininkavo: DUV Blinda.

**Teismo nariai: 1. DU LUKV Uosis
2. LUK prt. Beršas**

Kaltintojų dalyvavo: DU prokuroras Pušis.

Sekretoriavo: DUV Linas

**Pastabai Posėdį užprotokoluoti gali ir pats
teismo pirmininkas ar kuris teismo
narys.**

**DU OT išnegrinėjo bylą LUK prt. J a u n u č i o
kaltinamo pagal LKS Teismų statutą 94 str.**

**Iškviesti liudininkai: LUK prt. Greitutis ir
Klausutis.**

**Kaltintojas Pušis pasakė kaltinamąjį išvadą,
liudininkai pasišalino.**

**Kalt. Jaunutis apklausiamas parodė: „Kaltu pri-
sipažįstu .....**

**Po vieno iškviečiami liudininkai ir, prisiek-
dinus juos, apklausiami.**

**Liud. Greitutis parodė: „Niegodamas išgirdau
trūkumą, kažkas netoliese praėjo. Švalgiausi ser-
gybinio bet jo nesimatė .....**

**Liud. Klausutis parodė: „Kai pašedino Greitu-
tis ir pasakė, kad kažkas pro šalį eina, tikrai
girdėjau nutolstančius šingsnius. Jaunuti rado-
me bemieganti. Pašedintas prašė apie jo užmigimą
niekam nesakyti.....**

**Kaltintojas Pušis pareiškė, kad Jaunučio už-
migimas galėjo prašūdyti 10 prt. tad baustines aukš-
čiausias bausmės, t. y. m i r t i e s bausmės, kad
kitiems prt. būtų pamoka, jog sargyboje miegoti
negalima.**

Kaltinamasis Jaunutis prašo pasigilėti ir skirti kitokią bausmę. Sutinka atlikti kokią pavojingą operaciją.

Teismas išeina pasitarti.

Linas
Posėdžio sekretorius

N u o s p r e n d i s

LU OT, kalt. Jaunučiui prisipažinus ir liud. Greitučiui ir Klausučiui įrodžius, rado, kad Jaunutis tikrai sargyboje besužtant miegojo, t. y. pačiu pavojingiausiu metu, kada priešas negeta užpulti. Jei priešas būtų ėjęs kiek arčiau būtų radęs stovyklos žymes ir LUK prt. būtų buvę užpulti. Greitučio atsitiktinis nubudimas nebūtų išgelbėjęs dalinį nuo kautynių, o gal ir nuo nuostolių. Ši Greitučio nenubudimo atveju, visas dalinys galėjo ne tik žūti, bet būtų patekę prieši ir gyvu.

Teismas nerado jokių nusikaltimų švelninančių aplinkybių, tuo tarpu Jaunutis norėjo savo nusikaltimą nuslėpti.

Teismas remdamasis LUKS Teismų statute 7 ir 94 str. str., Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio vardu, n u o s p r e n d ė:

Jaunutį nubauti m i r t i e s bausme sušaudant.

Teismo pirmininkas: Blinda

Teismo nariai: 1. Uosis
2. Beržas

Nuosprendį tvirtina: Granitas

Nuosprendis įvykdytas ^{KV} 1950 m. gegužės mėn. 1d.

Uosis
LUKV

Notyvuoto nuosprendžio nuorašas KV pasiustas 1950 m. gegužės mėn. 10d.

Linas
DUKV

Ši projekta paruošė: S. V. Gmitauba